

شیوه نامه ی اجرایی

برای

آیین نامه ی دوره ی دکتری (ph.D)

دانشگاه مازندران

به شیوه ی آموزشی- پژوهشی

مصوب جلسه ی ۸۸۹، تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

ابلاغ شده به شماره ی ۲/۴۳۰۶۹، تاریخ ۹۷/۰۳/۰۱

ویژه ی ورودی های ۹۷ و بعد از آن

ویراست مردادماه ۱۳۹۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	۳
ماده‌ی ۱. تعاریف.....	۳
ماده‌ی ۲. تعریف دوره.....	۵
ماده‌ی ۳. مدت دوره.....	۶
ماده‌ی ۴. شرایط پذیرش.....	۶
۴-۱. آزمون دکتری.....	۷
۴-۲. احراز توانایی در زبان خارجی.....	۷
ماده‌ی ۵. مراحل دوره.....	۹
۵-۱. مرحله‌ی آموزشی.....	۹
۵-۲. مرحله‌ی پژوهشی.....	۱۱
ماده‌ی ۶. واحدهای دوره.....	۱۱
ماده‌ی ۷. موضوع رساله.....	۱۳
ماده‌ی ۸. مدرّس، استاد راهنما و مشاور.....	۱۳
ماده‌ی ۹. ارزیابی جامع.....	۱۶
۹-۱. شرایط شرکت در ارزیابی جامع.....	۱۶
۹-۲. دستورالعمل برگزاری ارزیابی جامع.....	۱۷
ماده‌ی ۱۰. تصویب پیشنهاد (طرح پیشنهادی رساله).....	۱۹
ماده‌ی ۱۱. ارزیابی رساله (دفاع از رساله).....	۲۱
۱۱-۱. شرایط ارزیابی رساله.....	۲۱
ماده‌ی ۱۲. دانش آموختگی.....	۲۶
ماده‌ی ۱۳. تخلف علمی.....	۲۶
ماده‌ی ۱۴. محرومیت از تحصیل.....	۲۷
ماده‌ی ۱۵. سایر موارد.....	۲۷
ماده‌ی ۱۶.....	۲۹
ماده‌ی ۱۷.....	۲۹

مقدمه

رشد پر شتاب علم و فناوری و تحولات عظیم اجتماعی و اقتصادی به خصوص اهداف برنامه‌های توسعه و سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران، شرایطی را برای دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پدید آورده‌است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ایجاد تحول راهبردی در علم و فناوری و توجه بیشتر به پژوهش، تربیت نیروهای متعدد، متخصص و ماهر را از طریق تنوع در شیوه‌ی پذیرش دانشجو در دوره‌ی دکتری در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده‌است.

برای نیل به اهداف فوق، آیین‌نامه‌ی یک‌پارچه‌ی آموزشی دوره‌های تحصیلی ویژه‌ی دانشگاه‌های سطح ۱ و ۲، مصوب جلسه‌ی ۸۸۹، به تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰، طی نامه‌ی شماره‌ی ۲/۴۳۰۶۹، مورخ ۹۷/۰۳/۰۱ معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ گردید و بر اساس اختیارات تفویض‌شده در بند ۳ نامه‌ی یادشده، این شیوه‌نامه برای دانشجویان دوره‌ی دکتری به شیوه‌ی «آموزشی-پژوهشی» تهیه و تدوین شد و صرفاً برای دانشجویان وروی ۱۳۹۷ و بعد از آن قابل اجراست. لازم به ذکر است که برگزاری هر یک از دو شیوه‌ی «آموزشی-پژوهشی» و «پژوهشی»، صرفاً با مجوز شورای گسترش آموزش عالی مجاز خواهد بود؛ البته در شیوه‌ی پژوهش محور، طرح‌های پژوهشی، پس از تصویب در کمیته‌های تخصصی و تعیین کارفرمای مشخص و پیش بینی اعتبارات آن که باید از اعتبارات خارج از مؤسسه تأمین شده‌باشد، اجرا خواهد شد.

ماده‌ی ۱. تعاریف

برای رعایت اختصار، تعاریف زیر در این شیوه‌نامه به کار می‌رود:

۱. **وزارتین:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی است.
۲. **دانشگاه:** منظور دانشگاه مازندران و مراکز آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تأسیس از وزارت هستند.
۳. **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره‌ی تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه‌ی عمومی دولت) است.
۴. **دانشجو:** فردی است که در یکی از رشته‌های دوره‌ی تحصیلی دکتری برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. **دانش آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های تحصیلی دکتری را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده است.

۶. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی است که دانشجو، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

۷. **انصراف تحصیلی:** فرایندی است که در آن دانشجو به طور خود خواسته از ادامه ی تحصیل خودداری کند.

۸. **حضور:** شیوه ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت های تحصیلی دانشگاه شرکت می کند.

۹. **غیرحضور:** شیوه ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت های تحصیلی دارد.

۱۰. **نیمه حضور:** شیوه ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن به صورت حضوری و بخشی دیگر غیرحضور به انجام می رسد.

۱۱. **شهریه پرداز:** منظور دانشجویی است که در ازای پرداخت هزینه ها، در دوره ی دکتری تحصیل می کند.

۱۲. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسؤولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه بر عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه (یا با مجوز دانشگاه از خارج از دانشگاه) انتخاب می شود.

۱۳. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسؤولیت مشاوره ی دانشجو را در انجام پایان نامه بر عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا متخصصان خارج از دانشگاه انتخاب می شود.

۱۴. **متخصصان حرفه ای:** صاحب نظران یا کارشناسان باتجربه ی غیر هیأت علمی در سایر بخش های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه ای به تأیید دانشگاه هستند.

۱۵. **مدرس:** فردی که در دانشگاه به آموزش و مهارت آموزی به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.

۱۶. **برنامه ی درسی:** مجموعه ی به هم پیوسته ای از دروس و فعالیت های هر رشته ی تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می کند.

۱۷. **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت؛ عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت؛ کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت؛ کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی و طبق برنامه ی درسی مصوب اجرا می شود.

۱۸. **گروه آموزشی:** بنیادی ترین واحد علمی سازمانی دانشگاهی، متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته ی علمی خاص یا چند رشته ی متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته ی تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.

۱۹. **شورا:** منظور شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مازندران یا شورای تحصیلات تکمیلی گروه در شیوه ی آموزشی - پژوهشی است.

۲۰. **درس جبرانی:** درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره‌ی تحصیلی، ضروری است.

۲۱. **رشته‌ی تحصیلی:** یک شعبه‌ی فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.

۲۲. **گرایش تحصیلی:** به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.

۲۳. **دکتری تخصصی:** دوره‌ی تحصیلی است که پس از دوره‌ی کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۴. **شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی است که برنامه‌ی درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه‌ی تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه می‌شود.

۲۵. **ارزیابی جامع:** بررسی همه جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

۲۶. **نیم‌سال تحصیلی:** هر نیم‌سال تحصیلی، شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.

۲۷. **پیشنهاد:** طرح پیشنهادی رساله‌ی دانشجوی دوره‌ی دکتری است.

۲۸. **رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجو و از طریق تحقیق در یک حوزه‌ی معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه‌ی مرزهای دانش تدوین می‌شود.

۲۹. **کمیته‌ی تصویب:** منظور کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه است.

۳۰. **کمیته‌ی منتخب:** کمیته‌ای است منتخب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه که با تفویض اختیار آن شورا، بررسی و تصمیم‌گیری در باره‌ی پاره‌ای از موضوعات آموزشی را انجام می‌دهد.

۳۱. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه، مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

ماده‌ی ۲. تعریف دوره

دوره‌ی دکتری بالاترین دوره‌ی تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می‌انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه‌های مختلف علوم و فناوری در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر باشند. این دوره به دو شیوه‌ی «آموزشی-پژوهشی» و «پژوهشی» برگزار می‌شود.

تبصره: این شیوه‌نامه برای اجرای شیوه‌ی «آموزشی-پژوهشی» است.

ماده‌ی ۳. مدت دوره

مدت مجاز تحصیل در دوره‌ی دکتری در شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» حداقل ۶ نیمسال (برابر ۳ سال) و حداکثر ۸ نیمسال (برابر ۴ سال) است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

۳-۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیمسال اول کماکان به صورت رایگان، اما در نیمسال دوم منوط به پرداخت هزینه‌ی ثابت متناسب با همان نیمسال تحصیلی است که بر اساس شیوه‌نامه‌ی دانشگاه و مطابق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دریافت می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، پرونده‌ی وی برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه‌ی تحصیل به شورای موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

۳-۲. چنانچه دانشجو مطابق با بند «۳-۱» متقاضی افزایش سنوات تحصیلی باشد، موظف است حداقل چهار هفته قبل از اتمام سنوات، تقاضای خود را به استاد راهنما تسلیم نماید تا به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه برسد، بعد از تأیید، دانشکده درخواست مذکور را حداکثر ظرف دو هفته برای طرح در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند.

ضمناً چنانچه دانشجو بعد از افزایش دو نیمسال، دانش آموخته نشود، حداقل شش هفته قبل از اتمام سنوات تحصیلی، باید تقاضای خود را به استاد راهنما تسلیم نماید تا بعد از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد و در صورت احراز شرایط، پرونده برای تصمیم‌گیری در خصوص نحوه و مدت ادامه‌ی تحصیل یا اخراج او به شورای موارد خاص دانشگاه ارجاع شود.

ماده‌ی ۴. شرایط پذیرش

برای ورود به دوره‌ی دکتری احراز شرایط زیر، الزامی است:

الف) احراز شرایط عمومی ورود به آموزش عالی.

ب) داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه‌ای از یکی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده‌باشد.

پ) احراز صلاحیت علمی برای ورود به رشته‌ی مورد نظر از طریق آزمون و مصاحبه.

ت) احراز توانایی در زبان خارجی.

تبصره. تحصیل همزمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی در کلیه شیوه‌های آموزشی، ممنوع است.

۴-۱. آزمون دکتری

آزمون دکتری در دو مرحله انجام می‌شود:

مرحله اول) آزمون کتبی سنجش علمی از سوی سازمان سنجش آموزش کشور.

مرحله دوم) ارزیابی تخصصی دانشگاه: ارزیابی تخصصی می‌تواند به صورت کتبی یا مصاحبه (شفاهی) باشد. معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نحوه‌ی ارزیابی تخصصی و امتیاز هر یک از بخش‌های آن (سوابق داوطلبان، اعم از آموزشی، پژوهشی و شفاهی/ مصاحبه) و مدارک مورد نیاز را در زمان مناسب به اطلاع داوطلبان می‌رساند.

تبصره‌ی ۱: ارزیابی تخصصی به صورت کتبی بر اساس تصمیمات گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی و شورای دانشگاه انجام می‌گیرد و ارزیابی تخصصی به صورت مصاحبه توسط کمیته‌ی مصاحبه‌کننده انجام می‌شود و اعضای این کمیته عبارتند از: (۱) مدیر گروه تحصیلات تکمیلی یا نماینده‌ی وی؛ (۲) نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشکده (دانشگاه) (بدون حق رأی)؛ (۳) اعضای هیأت علمی واجد شرایط راهنمایی دانشجویان هر رشته-گرایش در سال مورد نظر، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

تبصره‌ی ۲: شرکت کلیه‌ی متقاضیان در ارزیابی تخصصی، الزامی است.

۴-۲. احراز توانایی در زبان خارجی

توانایی دانشجو در به‌کارگیری زبان خارجی به دو صورت احراز می‌گردد و ارائه‌ی گواهی آن، شرط لازم برای درخواست مجوز ارزیابی جامع است:

الف) از طریق آزمون‌های زبان سازمان سنجش آموزش کشور و کسب حداقل امتیاز به شرح ذیل:

TOEFL	۴۵۰
TOLIMO	۴۵۰
IELTS	۵/۵
MSRT	۵۰

ب) از طریق آزمون‌های زبان خارجی مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و کسب امتیاز به شرح ذیل:

رشته‌های آموزش زبان انگلیسی و زبان و ادبیات انگلیسی: ۸۰ به بالا	آزمون دانشگاه مازندران و دانشگاه‌های سطح یک کشور (دانشگاه‌های جامع: اصفهان، تبریز، تربیت مدرس، تهران، شهید بهشتی، شیراز، فردوسی مشهد.
سایر رشته‌ها: ۵۰ به بالا	دانشگاه‌های تخصصی: صنعتی اصفهان، صنعتی امیرکبیر، صنعتی خواجه نصیر، صنعتی شریف، علامه طباطبایی، علم و صنعت ایران)

تبصره ۱: استفاده از امتیاز بند «ب» ماده‌ی «۴-۲» صرفاً به تشخیص و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه وابسته است. بنابراین، برای اجرای آن لازم است هریک از گروه‌ها مصوبه‌ی شورای تحصیلات تکمیلی خود را در این باره از طریق دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نمایند.

تبصره ۲: دانشجویان رشته‌های زبان و ادبیات فارسی و الهیات و علوم قرآن و حدیث، مجازند که در آزمون‌های زبان عربی دانشگاه‌های سطح یک (جدول فوق) شرکت کنند و با کسب امتیاز ۶۰ به بالا، به جای آزمون زبان انگلیسی پذیرفته خواهند شد.

۴-۲-۱. احرار توانایی دانشجویان خارجی در به‌کارگیری زبان فارسی، الزامی است. گروه آموزشی باید پیشنهادات مصوب خود در خصوص جزئیات نحوه‌ی احرار این توانایی را زیر نظر گروه زبان و ادبیات فارسی برای تصویب نهایی به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

۴-۲-۲. دانشجویانی که جز از طریق آزمون نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور یا آزمون دانشگاه پذیرفته می‌شوند، مانند استعدادهای درخشان و بورسیه‌های وزارت و... در احرار توانایی به‌کارگیری زبان خارجی ملزم به رعایت مفاد «بخش ۴-۲ ماده‌ی ۴» قبل از درخواست مجوز ارزیابی جامع هستند.

۴-۲-۳. به استناد نامه‌ی شماره‌ی ۲۱/۳۵۳۸، مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۲۳ معاون محترم آموزشی وزارت عتف، کسب ۸۰ درصد امتیاز از ماده‌ی «۴-۲» این شیوه‌نامه برای استفاده‌کنندگان از «سهمی‌ی ایثارگران»، مورد قبول است.

۴-۲-۴. دانشجویانی که در بدو ورود به دوره‌ی دکتری، حد نصاب نمره‌ی زبان خارجی (۴-۲ ماده‌ی ۴) را احرار نموده‌باشند، به شرط آن که بیش از یک سال از تاریخ آن نگذشته‌باشد، نمره‌ی آنان مورد قبول بوده و مجاز به شرکت در ارزیابی جامع هستند.

۴-۲-۵. احراز توانایی در زبان خارجی برای دانشجویان متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی، تابع «شیوه‌نامه‌ی اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه‌مدت در داخل و خارج از کشور» است که توسط سازمان امور دانشجویان وزارت عتف اعلام می‌گردد.

ماده‌ی ۵. مراحل دوره

دوره‌ی دکتری به شیوه‌ی «آموزشی - پژوهشی» به دو مرحله تقسیم می‌شود: (۱) آموزشی (۲) پژوهشی.

۵-۱. مرحله‌ی آموزشی

آموزش در دوره‌ی دکتری تخصصی مبتنی بر نظام واحدی است و دانشگاه موظف است برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را اجرا کند و در همین ارتباط، مدیر گروه با نظر شورای تحصیلات تکمیلی گروه، مسئولیت برنامه‌ریزی دروس و نظارت بر اجرای آن را بر عهده‌ی دارد.

تبصره‌ی ۱: هر نیمسال تحصیلی هجده هفته، شامل شانزده هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال است

تبصره‌ی ۲: مرحله‌ی آموزشی با پذیرفته‌شدن داوطلب آغاز می‌گردد و به ترتیب: الف) با گذراندن دروس دوره؛ ب) قبولی در ارزیابی جامع؛ ج) تصویب پیشنهاد، پایان می‌یابد. تصویب پیشنهاد صرفاً بعد از قبولی در ارزیابی جامع، امکان‌پذیر می‌باشد.

۵-۱-۱. تشکیل کلاس درس دوره‌ی دکتری حداقل با ۲ دانشجو مجاز است.

تبصره‌ی ۱: در صورتی که اعلام ظرفیت پذیرش دانشگاه بیش از «۱» نفر بوده، ولی دانشجو پذیرفته نشده‌باشد، حق التدریس برای یک دانشجو به صورت کامل پرداخت گردد.

تبصره‌ی ۲: در شرایط اضطراری، تشکیل کلاس با یک نفر به شرط اعمال ضریب کاهشی حق التدریس، به تشخیص معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و صدور مجوز کتبی، امکان‌پذیر است.

۵-۱-۲. هر عضو هیأت علمی مجاز به تدریس حداکثر نیمی از واحدهای آموزشی دانشجویان ورودی هر سال تحصیلی است.

۵-۱-۳. مدیر گروه آموزشی موظف است برنامه‌ی دروس ۳ و ۴ واحدی را حداقل در دو نوبت و در دو روز در هفته ارائه نمایند.

۵-۱-۴. با توجه به این‌که پذیرش دانشجو منوط به موافقت کتبی یکی از اعضای هیأت علمی واجد شرایط برای هدایت دانشجوی پذیرفته‌شده از بدو ورود، زیر نظر عضو هیأت علمی مربوط به‌عنوان استاد راهنما، فعالیت آموزشی و پژوهشی خود را آغاز نموده و ادامه خواهد داد.

تبصره: چنانچه حداکثر تا دو نیمسال پس از شروع تحصیل دانشجو، استاد راهنما بنابه دلایلی از هدایت دانشجو منصرف شود، باید تقاضای کتبی خود را با توضیحات لازم به گروه ارائه نماید تا موضوع در گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی و تصمیم‌گیری شود.

۵-۱-۵. در ارائه‌ی دروس دوره‌ی دکتری لازم است عناوین، سرفصل‌ها و مدرّسان، براساس مصوّبات شورای عالی برنامه‌ریزی، طرح پیشنهادی گروه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه برای أخذ مجوز و مفاد «الف» بند «۸-۸» مادّهی «۸» این شیوه‌نامه عمل شود. به‌کارگیری مدرّسان مدعو، منوط به ارسال دلایل توجیهی گروه و مستندات احراز شرایط مدرّس به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه و أخذ مجوز از آن مدیریت است.

۵-۱-۶. برگزاری دروس دکترا به‌صورت معرفی به استاد، مجاز نیست.

۵-۱-۷. در صورت ارائه‌ی درس سمینار، دانشجویان باید یک سخنرانی از نتیجه‌ی مطالعات خود در این درس را در دانشکده‌ی مربوط با نظارت گروه آموزشی ارائه دهند. موضوع سمینارها نیز باید در راستای سرفصل مصوّب گروه آموزشی مربوط باشد.

۵-۱-۸. با توجه به ماهیّت دوره‌ی آموزشی و ضرورت برگزاری به‌موقع ارزیابی جامع، ارائه‌ی نمره‌ی دروس نباید مشروط به ارائه‌ی مقاله‌ی علمی-پژوهشی (اعم از پذیرش یا چاپ) یا ترجمه‌ی بخشی از یک کتاب در طول نیمسال گردد.

۵-۱-۹. استاد هریک از دروس دوره‌ی دکتری موظف است نمره‌ی درس مربوط را حداکثر تا دو ماه بعد از زمان برگزاری امتحان و درس سمینار را در طول سه ماه بعد از پایان امتحانات همان نیمسال از طریق سیستم اتوماسیون آموزشی اعلام و قطعی نماید. در غیر این صورت، ثبت نمره منوط به حضور استاد درس در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و تصمیم‌گیری آن شورا است.

تبصره: تغییر نمره فقط تا قبل از قطعی‌شدن آن امکان‌پذیر و در غیر این صورت، ممنوع است.

۵-۱-۱۰. گروه‌های مجری دوره‌ی دکترا برای تحقق اهداف ذیل، موظف‌اند حداقل هر چهار سال یک‌بار برنامه‌ی درسی و محتوای دروس دوره را مطابق با مقررات، بازنگری و به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیشنهاد نمایند:

الف) به روز کردن محتوای دروس در پیوند با تحولات علوم و فناوری.

ب) انطباق برنامه‌های درسی با نیازهای علمی و فنی کشور.

پ) استفاده از منابع علمی و نرم‌افزارهای تخصصی جدید.

ت) به‌کارگیری شیوه‌های نوین آموزشی.

۵-۱-۱۱. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره‌ی دکتری تخصصی در «همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها» (دولتی یا غیردولتی)، ممنوع است.

۵-۲. مرحله‌ی پژوهشی

مرحله‌ی پژوهشی به صورت رسمی به ترتیب، بعد از اتمام موفقیت آمیز مرحله‌ی آموزشی، قبولی در ارزیابی جامع و سپس تصویب پیشنهاد (طرح پژوهشی رساله) در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، آغاز می‌شود و با دفاع از رساله به پایان می‌رسد.

ماده‌ی ۶. واحدهای دوره

تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه‌ی درسی هر رشته‌ی تحصیلی لحاظ می‌شود.

تبصره: بر اساس مصوبه‌ی هیأت امنای حداقل پرداخت هزینه‌ی راهنمایی برای رساله، ۲۰ واحد است.

۶-۱. واحدهای آموزشی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت‌های پژوهشی با نظر استاد راهنما و براساس برنامه‌ی درسی مصوب هر رشته انتخاب می‌شود. در صورت نیاز به تعریف درس جدید، اقدامات لازم باید مطابق با مقررات مربوط از طریق گروه آموزشی انجام گیرد.

۶-۲. در شرایط خاص و در صورت نیاز، به تشخیص استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه ذیربط و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجویان رشته‌های غیرمرتبط موظفاند علاوه بر واحدهای آموزشی مصوب، حداقل ۶ واحد از درس‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی را به عنوان درس‌های جبرانی با حداقل نمره‌ی «۱۲» بگذرانند. گذراندن این درس‌ها اجباری است، اما در میانگین نمره‌های دانشجو محاسبه نمی‌گردد. گروه موظف است درس‌های جبرانی هر دانشجو را در نیمسال اول تحصیلی به طور دقیق مشخص نماید و برنامه‌ریزی باید به نحوی صورت گیرد که دانشجو این درس‌ها را حداکثر تا پایان نیمسال دوم اخذ نماید.

تبصره: دانشجو باید هزینه‌ی اخذ دروس جبرانی را طبق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای و برحسب سال ورود پرداخت نماید.

۶-۳. دروس جبرانی مذکور در بند «۶-۲» الزاماً باید از واحدهای دوره‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی مربوط و به شرط حضور دانشجویان در کلاس‌های ارشد ارائه شود.

۶-۴. در صورتی که دروس جبرانی در دوره‌ی کارشناسی ارشد ارائه نشود، تشکیل کلاس‌های یاد شده، تابع ضوابط تشکیل کلاس دوره‌ی دکترا خواهد بود.

۵-۶. زمان استفاده شده برای دروس جبرانی به شرط أخذ ۶ واحد، حداکثر به مدت یک نیمسال در سقف سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه نمی شود.

۶-۶. دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه های خارج از کشور که از سوی وزارت عتف و براساس قوانین و مقررات مربوط برای ادامه ی تحصیل به دانشگاه معرفی می شوند، در صورت پذیرش، واحدهای درسی رشته ی مربوط را باید به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه بگذرانند. این دسته از دانشجویان نیز تابع تمامی مواد و تبصره های این شیوه نامه هستند.

۷-۶. دانشجو در مرحله ی آموزشی، موظف است در هر نیمسال حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد انتخاب نماید؛ مگر آن که واحدهای باقیمانده کمتر از ۶ واحد باشد. در صورت أخذ همزمان درس های جبرانی (موضوع بند ۶-۲)، این تعداد تا سقف ۱۴ واحد قابل افزایش است.

۸-۶. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرّس (ان) آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله ای و پایانی برای دروس نظری و نظری- عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت می پذیرد و بر مبنای عددی از صفر تا بیست تعیین می شود.

۹-۶. حداقل نمره ی قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین نیمسال و میانگین کلّ قابل قبول ۱۶ از ۲۰ است. این میانگین براساس نمره های درس های أخذ شده محاسبه می گردد و در صورتی که میانگین کلّ، کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و با پرداخت هزینه های برابر با دروس جبرانی، درس هایی را که دارای نمره ی کمتر از ۱۶ هستند یا درس هایی از میان دروس مصوّب را علاوه بر سقف واحدهای دوره، برای جبران میانگین کلّ، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی و تا ۱۰ واحد، أخذ نماید و بگذرانند.

تبصره ی ۱: محاسبه ی میانگین کلّ نمرات دانشجو بعد از اتمام دوره ی آموزشی و صرفاً بر اساس آخرین نمره ی قبولی وی انجام می شود. ضمناً نمره ی قبلی در کارنامه ی تحصیلی دانشجو درج و در محاسبه ی میانگین نیمسال لحاظ می گردد.

تبصره ی ۲: دانشجوی مشمول آموزش رایگان در صورت عدم کسب نمره ی قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه ی مربوط را بر اساس تعرفه ی مصوّب هیأت امنای دانشگاه پرداخت نماید.

۶-۱۰. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در یک درس بیش از سه شانزدهم از کلاسهای یک درس یا در جلسه‌ی امتحانات پایان نیمسال آن درس، غیبت کند، این غیبت غیرموجه تلقی شده و آن درس حذف می‌شود و در این صورت، رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو، الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به- عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره‌ی تحصیلی وی محسوب می‌شود.

۶-۱۱. اخذ دروس اختیاری مرتبط با رساله‌ی دانشجو با پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه بر اساس برنامه‌ی مصوب از سایر گروه‌های آموزشی، بلامانع است.

۶-۱۲. حداکثر طول دوره‌ی آموزشی ۳ نیمسال تحصیلی است. گروه‌های آموزشی موظف به ارائه‌ی کلیه‌ی دروس در طول نیمسال‌های مذکور و دانشجویان موظف به اخذ آن‌ها در همان نیمسال‌های تعیین شده‌اند.

ماده‌ی ۷. موضوع رساله

۷-۱. دانشجو می‌تواند از پایان نیمسال اول تحصیلی، موضوع / زمینه‌ی پژوهشی رساله‌اش را با نظر استاد راهنما (بند ۵-۱-۴) تعیین و برای نگارش پیشنهاد، تحقیق کند، اما تصویب آن در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، منوط به موفقیت در ارزیابی جامع است.

ماده‌ی ۸. مدرّس، استاد راهنما و مشاور

مسئولیت راهنمایی هر دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده‌ی استاد راهنماست که به درخواست دانشجو از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر و با موافقت عضو هیأت علمی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، براساس مفاد «ب» بند «۸-۸» همین ماده، در قالب ظرفیت راهنمایی عضو هیأت علمی تعیین می‌شود.

۸-۱. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده، مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

۸-۲. ظرفیت پذیرش دانشجو توسط استاد راهنما در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می‌گردد.

۸-۳. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما (ی اول) و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، راهنمایی رساله‌ی دانشجو را دو استاد راهنما به‌طور مشترک، عهده‌دار می‌شوند، مشروط بر این که راهنمای «اول» یا «اصلی» حداقل ۶۰ درصد مسئولیت هدایت رساله را بر عهده داشته‌باشد. در هر حال، مسئولیت راهنمایی دانشجو با استاد راهنمای اول است.

۸-۴. انتخاب استاد راهنمای دوم به پیشنهاد استاد راهنمای اول و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده از میان متخصصان عضو هیأت علمی داخل و در صورت نبود متخصص (ان) مورد نیاز موضوع رساله در

بین اعضای هیأت علمی گروه، دانشکده و دانشگاه، از خارج از دانشگاه با رعایت بند «۸-۱۱» این شیوه‌نامه، امکان پذیراست.

۸-۵. به پیشنهاد استاد راهنما (اول) و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، یک و در صورت ضرورت، دو استاد مشاور از میان متخصصان عضو هیأت علمی داخل و در صورت نبود متخصص (ان) مورد نیاز موضوع رساله در بین اعضای هیأت علمی گروه، دانشکده و دانشگاه، از خارج از دانشگاه با رعایت مفاد «پ» بند «۸-۸» ماده‌ی «۸» این شیوه‌نامه تعیین می‌گردد.

۸-۶. انتخاب واحد دانشجو در نیمسال سوم از سنوات تحصیلی و پس از آن، منوط به تعیین عنوان، موضوع/ زمینه‌ی پژوهشی رساله با تأیید استاد راهنما و مدیر گروه آموزشی است.

۸-۷. دانشجویانی که واحدهای درسی‌شان را در دو نیمسال با موفقیت می‌گذرانند، مجاز به شرکت در ارزیابی جامع پایان نیمسال مذکور هستند، اما در نیمسال سوم سال تحصیلی موظفاند در برگه‌ی انتخاب واحد «ارزیابی جامع» را ثبت نموده و در آن شرکت کنند و دانشجویانی که واحدهای درسی‌شان را در سه نیمسال با موفقیت می‌گذرانند، مجاز به شرکت در ارزیابی جامع پایان نیمسال یادشده می‌باشند، لیکن در نیمسال چهارم سال تحصیلی موظفاند در برگه‌ی انتخاب واحد «ارزیابی جامع» را ثبت کرده و در آن شرکت نمایند.

۸-۸. **شرایط حداقلی تدریس**، راهنمایی و مشاوره‌ی رساله‌ی دانشجویان دوره‌ی دکتری به شرح زیر است، اما شایسته است گروه‌های آموزشی به منظور ارتقای سطح کیفی مراحل آموزشی و پژوهشی، به‌ویژه در تدریس، **شرایط حداکثری** را به‌کارگیرند و صاحبان مراتب علمی بالاتر، یعنی استاد و دانشیار را در **اولویت** قرار دهند.

الف) شرایط تدریس:

۱) داشتن مدرک دکتری با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر.

۲) داشتن سه سال (برابر شش نیمسال) سابقه‌ی تدریس در دوره‌ی تحصیلات تکمیلی در دانشگاه مازندران و یا دانشگاه‌های دولتی معتبر مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

ضمناً مدرس حق التدریس باید شرایط این بند را در دانشگاه مبدأ احراز کرده باشد.

۳) موافقت شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

ب) شرایط راهنمایی رساله:

۱) داشتن مدرک دکتری با مرتبه‌ی استادیاری و بالاتر.

۲) داشتن سه سال (برابر شش نیمسال) سابقه‌ی تدریس در دوره‌ی تحصیلات تکمیلی در دانشگاه مازندران و یا دانشگاه‌های دولتی معتبر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

۳) راهنمایی سه پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد دفاع شده به صورت مستقل در دانشگاه مازندران.

۴) پذیرش دانشجو برای بار اول، چاپ یا پذیرش چاپ حداقل دو مقاله‌ی مستخرج از پایان‌نامه‌ی دانشجوی تحت راهنمایی خود در دوره‌ی کارشناسی ارشد دانشگاه مازندران در مجله‌های معتبر علمی-پژوهشی براساس آیین‌نامه‌ی ارتقا در طول دو سال گذشته.

۵) عمل کرد خوب در اتمام به موقع پایان‌نامه‌ی دانشجویان کارشناسی ارشد.

۶) موافقت شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

۸-۹. استاد راهنما موظف است برای دانشجویان ورودی هر سال، حداقل ۲ ساعت از وقتش را در هر هفته به رفع اشکالات آموزشی و پژوهشی دانشجویان دکترا اختصاص دهد.

۸-۱۰. تعداد رساله برای راهنمایی دانشجویان دکترا به‌ازای هر ورودی با توجه به حضور تمام وقت استاد و ظرفیت خالی برای هدایت کیفی، یک رساله است.

۸-۱۰-۱. در صورت احراز یکی از شرایط زیر و مهیا بودن شرایط، تعداد رساله می‌تواند از یک به دو افزایش یابد:

۱) داشتن قراردادهای تحقیقاتی مورد تأیید معاونت پژوهشی دانشگاه با خارج از دانشگاه در ارتباط با پروژه‌ی تحقیقاتی دانشجوی دکترا.

۲) دارا بودن مرتبه‌ی دانشیاری یا استادی، با داشتن دو مقاله‌ی چاپ‌شده در مجلات علمی-پژوهشی براساس آیین‌نامه‌ی ارتقا در دو سال گذشته، که متقاضی، نویسنده‌ی مسؤول یا بدون در نظر گرفتن نام دانشجو، نفر اول باشد.

۸-۱۱. در صورت نیاز به استاد راهنمای مدعو(خارج از دانشگاه)، دلایل توجیهی لزوم مشارکت استاد راهنمای مدعو در هدایت رساله باید به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه برسد. به‌علاوه، استاد راهنمای مدعو(خارج از دانشگاه) نیز باید شرایط مذکور در این ماده را در دانشگاه مبدأ احراز کرده‌باشد و لازم است گروه مربوط، دلایل توجیهی و مدارک دال بر احراز شرایط را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

۸-۱۲. اعضای هیأت علمی در بار اول با احتساب دانشجویان استعداد درخشان، بورس مربیان، تبدیل به داخل و ... - به استثنای دانشجویان پردیس - می‌توانند فقط راهنمایی یک دانشجوی دکترا را بر عهده گیرند. در صورت راهنمایی مشترک به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه، این تعداد تا دو دانشجو قابل افزایش است؛ اما پذیرش و

راهنمایی دانشجوی دوره‌ی بعدی برای این دسته از اعضای هیأت علمی منوط به گذراندن ارزیابی جامع دانشجو(یان) بار اول است.

۸-۱۳. استادیارانی که بار اول دانشجو می‌پذیرند، به دلیل رعایت مفاد بند «۸-۱۲» و وقفه‌ی ناشی از ارزیابی جامع، می‌توانند در طول چهار سال، ۳ دانشجو بپذیرند، ولی پذیرش دانشجو در سال پنجم، منوط به چاپ یا اخذ پذیرش حداقل دو مقاله‌ی مستخرج از رساله‌ی دانشجویان دوره‌های قبلی در مجلات معتبر علمی-پژوهشی مورد تأیید وزارت، براساس آیین‌نامه‌ی ارتقااست.

۸-۱۴. در مجموع (با احتساب دانشجویان استعداد درخشان، بورس مربیان، تبدیل به داخل و... به‌استثنای دانشجویان پردیس و شبانه) حداکثر ظرفیت پذیرش راهنمایی دانشجوی دوره‌ی دکتری از ورودی‌های مختلف به-صورت همزمان، در صورت فراهم‌بودن بسترهای لازم در گروه و دانشکده برای هر عضو هیأت علمی با مرتبه‌ی دانشیار و استاد ۸ و استادیار- به استثنای مشمولین بند «۸-۱۳» همین ماده- ۶ دانشجوست.

تبصره‌ی ۱: شرایط فوق باید در زمان اعلام ظرفیت پذیرش دانشجوی دوره‌ی دکتری به وزارت عتف، احراز شود و به تأیید تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

تبصره‌ی ۲: دارا بودن مدرک دکتری برای صاحب‌نظران و محققانی که عضو هیأت علمی نیستند، الزامی است.

پ) شرایط مشاوره‌ی رساله

انتخاب استاد(ان) مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی، از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان حرفه‌ای مرتبط با رشته‌ی تحصیلی دانشجو امکان‌پذیر است.

ماده‌ی ۹. ارزیابی جامع

هدف از ارزیابی جامع، احراز قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوست.

۹-۱. شرایط شرکت در ارزیابی جامع

۹-۱-۱. دانشجو موظف است: الف) پس از گذراندن درس‌های دوره‌ی آموزشی و کسب میانگین کل ۱۶ از ۲۰؛ ب) احراز حد نصاب قبولی در آزمون زبان خارجی، مطابق «ماده‌ی ۴-۲» این شیوه‌نامه؛ پ) بعد از اخذ مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه، در ارزیابی جامع شرکت نماید.

۹-۱-۲. دانشجو موظف است حداقل یک ماه قبل از برگزاری ارزیابی جامع، و بعد از تأیید استاد راهنما، از طریق گروه و دانشکده درخواست شرکت در ارزیابی جامع نماید.

۹-۱-۳. دانشکده موظف است حداقل ۲ هفته قبل از برگزاری ارزیابی جامع، مجوز شرکت دانشجو در ارزیابی جامع را از مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه کسب نماید.

۹-۱-۴. ارزیابی جامع در هر رشته/گرایش حداکثر دو بار در سال و در پایان هر نیمسال تحصیلی به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی گروه و پس از تصویب دانشکده و تأیید تحصیلات تکمیلی دانشگاه برگزار می‌شود.

۹-۱-۵. دانشجو در صورت احراز شرایط، مجاز است در ارزیابی جامع نیمسال منتهی به اتمام موفقیت آمیز دوره-ی آموزشی شرکت نماید؛ لیکن در صورت احراز شرایط (مثل قبولی در آزمون زبان خارجی)، موظف است در ارزیابی جامع که در اولین نیمسال بعد از اتمام دوره‌ی آموزشی برگزار می‌شود، شرکت کند. در صورتی که دانشجو بدون عذر موجه از شرکت در ارزیابی جامع امتناع ورزد، یک نوبت از دو نوبت ارزیابی را از دست می‌دهد و تنها یک بار دیگر مجاز به شرکت در اولین ارزیابی جامع بعدی خواهد بود.

تبصره: تشخیص عذر موجه با شورای موارد خاص دانشگاه است.

۹-۲. دستورالعمل برگزاری ارزیابی جامع

۹-۲-۱. ارزیابی جامع به صورت آزمون‌های کتبی و شفاهی است. مدیر گروه آموزشی باید موضوع و زمان برگزاری آن را در آخرین نیمسال دوره‌ی آموزشی طی اعلامیه‌ای به اطلاع دانشجویان و طی نامه‌ای به آگاهی معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برساند.

تبصره‌ی ۱: در صورتی که ارزیابی جامع بلافاصله بعد از آخرین نیمسال آموزشی و در بازه‌ی زمانی میان دو نیمسال برگزار شود، نیاز به ثبت نام در نیمسال مستقل ندارد.

تبصره‌ی ۲: در صورت عدم استفاده از تبصره‌ی ۱، ثبت نام در نیمسال بعدی برای شرکت در ارزیابی جامع، الزامی است. در صورتی که دانشجو در ارزیابی جامع ثبت نام نماید، اما پیش شرط‌های لازم برای اخذ مجوز را احراز نکرده باشد، یا به تشخیص و تأیید گروه و دانشکده، مهلت بیشتری برای برگزاری ارزیابی جامع لازم باشد، نتیجه‌ی درس ارزیابی جامع در آن نیمسال در کارنامه‌ی دانشجو به صورت با تأخیر درج می‌شود.

۹-۲-۲. برگزاری و دبیری جلسه‌های ارزیابی جامع بر عهده‌ی مدیر گروه و زیر نظر معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و با نظارت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و توسط کمیته‌ای مرکب از اعضای زیر انجام می‌گیرد:

(۱) استاد(ان) راهنما و مشاور.

تبصره: حضور استاد مشاور، الزامی نیست.

۲) دو یا سه عضو هیأت علمی دارای مدرک دکتری با سابقه‌ی سه سال تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره‌ی دکتری، با نظر گروه (رشته-گرایش) و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که حداقل یکی از اعضا، دانشیار یا استاد باشد.

۳) یک عضو هیأت علمی دانشکده با معرفی معاون آموزشی یا مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه به‌عنوان نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه که حداقل استادیار با درجه‌ی دکترا باشد.

۴) شورای تحصیلات تکمیلی گروه، اعضای کمیته‌ی ارزیابی جامع را تعیین و از طریق معاون آموزشی دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می‌نماید.

۹-۲-۳. آزمون کتبی ۶۰ و آزمون شفاهی ۴۰ درصد نمره‌ی کل را تشکیل می‌دهند و میانگین کل نمرات دانشجو، در مجموع آزمون‌های کتبی و شفاهی نباید از ۱۶ از ۲۰ کمتر باشد.

۹-۲-۴. آزمون کتبی شامل دو یا سه درس اصلی به انتخاب استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی است.

۹-۲-۵. آزمون شفاهی شامل سؤالاتی در زمینه‌ی توان علمی، قدرت بیان و استدلال دانشجو و طرح تحقیق رساله‌ی دانشجو به تشخیص کمیته‌ی برگزاری ارزیابی جامع بر اساس «کار برگ ارزشیابی بخش شفاهی ارزیابی جامع»، طراحی شده توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌گیرد.

۹-۲-۶. امتیاز دهی بخش شفاهی ارزیابی جامع به‌صورت رأی‌گیری مخفی انجام می‌پذیرد.

تبصره‌ی ۱: دانشجویانی که دارای مقاله یا مقالات با شرایط زیر باشند تا ۵۰ درصد نمره‌ی بخش شفاهی می‌تواند به‌صورت نمره‌ی مازاد به آن‌ها تعلق‌گیرد، ولی در صورتی‌که دانشجو از بخش شفاهی در مجموع، نمره‌ی بیش از ۸ کسب نماید، فقط ۸ نمره منظور می‌گردد:

الف) مقاله یا مقالات باید در مجلات علمی- پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری چاپ شده‌باشد و مقالات چاپ‌شده در مجلات خارجی باید دارای نمایه‌ی معتبر با ضریب تأثیر مثبت باشند.

ب) مقاله باید در راستای موضوع رساله باشد و درج نام «دانشگاه مازندران» الزامی است ولی درج نام سایر مؤسسات در صورتی‌که مطابق پیشنهادی مصوب دانشجو، همکار در پژوهش باشند، بلامانع است.

پ) تاریخ ارسال مقاله برای مجله و چاپ باید بعد از قبولی در دوره‌ی دکتری باشد.

ت) امتیاز مقاله توسط کمیته‌ی ارزیابی و براساس آیین نامه‌ی ارتقا مشخص می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویان رشته‌های هنر که صاحب ثبت آثار بدیع و ارزنده‌ی هنری «ارزیابی و تأیید شده توسط مراجع ذیصلاح» باشند، در صورت تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی، تحصیلات تکمیلی دانشگاه و کمیته‌ی ارزیابی می‌توانند از امتیاز مقاله بهره‌مند شوند.

۷-۲-۹. دانشکده پس از دریافت نتایج ارزیابی جامع از نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی، موظف است نتیجه‌ی قبولی یا عدم قبولی یا تمدید مهلت دانشجویان در ارزیابی جامع را به‌انضمام صورتجلسه، حداکثر در طول دو هفته به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید. در صورت عدم ارسال نتیجه در زمان مقرر، نتیجه‌ی ارزیابی در آن نیمسال به مردود تبدیل می‌شود.

۸-۲-۹. تحصیلات تکمیلی دانشگاه باید ظرف یک هفته، قبولی (۱۶ از ۲۰) و یا عدم قبولی دانشجو را اعلام نماید.

۹-۲-۹. چنانچه دانشجو در آزمون کتبی، حداقل نمره‌ی لازم را کسب نماید ولی در آزمون شفاهی موفق به کسب نمره‌ی قبولی نشود، در صورت تقاضا می‌تواند در ارزیابی جامع بعدی صرفاً در آزمون شفاهی شرکت نماید.

۱۰-۲-۹. چنانچه دانشجو در ارزیابی جامع مردود گردد، گروه موظف است در ارزیابی جامع بعدی از تمام مواد امتحانی از وی ارزیابی به‌عمل آورد و در صورت عدم قبولی برای بار دوم از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌گردد.

ماده‌ی ۱۰: تصویب پیشنهاد (طرح پیشنهادی رساله)

۱-۱۰. تصویب پیشنهادی رساله در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره‌ی دکتری تخصصی است. دانشجو برای تصویب لازم است که ابتدا پیشنهاد را به گروه ارائه نماید و پس از ارائه به گروه، موظف است در حضور اعضای شورای تحصیلات تکمیلی گروه از آن دفاع کرده و آن را تصویب نماید. این شورا می‌تواند اختیار تصویب پیشنهاد را به کمیته‌ی تصویب، مرکب از اعضای زیر واگذار کند:

(۱) استاد(ان) راهنما و مشاور.

(۲) دو یا سه تن از اعضای هیأت علمی متخصص گروه با مرتبه‌ی حداقل استادیاری و با سه سال سابقه‌ی تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره‌ی دکتری.

تبصره ۱: لازم است دانشجو پیشنهادی خود را در اولین نیمسال بعد از قبولی در ارزیابی جامع به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه برساند.

تبصره ۲: حضور استاد راهنمای اول و مدیر گروه در جلسه‌ی دفاع از پیشنهاد، الزامی است.

تبصره‌ی ۳: پیشنهاده (طرح پژوهشی رساله‌ی دانشجو بعد از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، باید در «کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه» مطرح شود و در صورت تصویب در این کمیته، رسمیت می‌یابد.

۱۰-۲. «کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه»، حداقل مرکب است از:

(۱) مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

(۲) مدیر پژوهش و فناوری دانشگاه.

(۳) هیأت رئیسه‌ی هر دانشکده، شامل: الف) رئیس، ب) معاون آموزشی، پ) معاون پژوهشی.

(۴) مدیر گروه آموزشی مربوط.

(۵) کارشناس پژوهشی دانشکده.

۱۰-۲-۱. مسؤولیت دریافت پیشنهادها (طرح پژوهشی رساله‌ها) از دانشجویان یا گروه‌های آموزشی، بررسی اولیه و طرح در کمیته‌ی تصویب با معاونت پژوهشی دانشکده‌ها است.

۱۰-۲-۲. در صورت نیاز به اصلاحات در پیشنهاد در هریک از مراحل تصویب، دانشجو ملزم به پیگیری نظرهای کمیته‌ی تصویب دانشگاه و اعمال آن‌هاست.

۱۰-۲-۳. رئیس دانشکده نتایج کمیته‌ی تصویب را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید. مدیر تحصیلات تکمیلی نیز لیست دانشجویان و عناوین و هزینه‌های پیشنهادها را به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه اعلام کند و آن معاونت مسؤول پرداخت هزینه‌ها از اعتبارات مربوط است.

۱۰-۲-۴. محلّ تشکیل جلسات کمیته‌ی تصویب، دانشکده‌های مربوط است و در صورت موافقت اعضای کمیته می‌تواند در محلّ دیگری تشکیل شود.

۱۰-۳. کمیته‌ی تحصیلات تکمیلی یا کمیته‌ی تصویب موظف است پس از دریافت پیشنهاد (طرح پیشنهادی رساله‌ی دانشجو از گروه آموزشی، حداکثر تا سه هفته آن را بررسی کند و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باید بعد از تأیید پیشنهاد توسط شورای دانشکده، نتیجه را رسماً به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

۴-۱۰. مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه نتیجه‌ی نهایی را به صورت کتبی به دانشجو اعلام و رونوشت آن را برای صدور ابلاغ‌های لازم به دانشکده ارسال خواهد کرد.

۵-۱۰. دانشجو پس از تصویب پیشنهاد (طرح پیشنهادی رساله) تا زمانی که از رساله‌ی خود دفاع نکرده، موظف است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال‌های بعدی برای رساله، ثبت نام نماید. عدم ثبت نام دانشجو در سنوات مجاز تحصیلی به منزله‌ی انصراف از تحصیل است و بازگشت به تحصیل دانشجو منوط به صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در صورتی که بازگشت به تحصیل دانشجو به شورای موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود، آن شورا در باره‌ی بازگشت، مدت و نحوه‌ی ادامه‌ی تحصیل یا اخراج او تصمیم‌گیری خواهد کرد.

۶-۱۰. دانشجوی دکتری باید در هر نیمسال تحصیلی مطابق تقویم تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش پیشرفت تحصیلی خود را براساس پیشنهادی مصوب و مطابق فرم مربوط، به صورت کتبی و با تأیید استاد(ان) راهنما، مدیر گروه و معاون آموزشی دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید. ثبت نام نیمسال‌های بعدی دانشجو منوط به ارائه‌ی گزارش پیشرفت تحصیلی می‌باشد و عدم ارائه‌ی آن به منزله‌ی انصراف از تحصیل است.

۷-۱۰. ثبت نام دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می‌برد، پس از ارائه‌ی گزارش پیشرفت تحصیلی صورت می‌گیرد. مجوز کتبی ثبت نام را تحصیلات تکمیلی دانشکده پس از دریافت گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجو صادر می‌کند و نظارت بر اجرای ثبت نام بر عهده‌ی گروه مربوط می‌باشد. همچنین دانشکده موظف است رونوشت مجوز را به انضمام مستندات برای تأیید یا رد، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

۸-۱۰. قبل از جلسه‌ی پیش‌دفاع، مدیر گروه دستاوردهای علمی رساله‌ی دانشجو را که لازمه‌ی دفاع است و به تأیید استاد(ان) راهنما رسیده، به صورت کتبی به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه می‌نماید. پس از بررسی و تأیید، نتیجه از سوی معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده به مدیر گروه اعلام می‌شود. با دریافت این تأیید و انجام موفق پیش‌دفاع، دانشجو می‌تواند درخواست مجوز برای دفاع از رساله را ارائه نماید.

۹-۱۰. دانشجو موظف است قبل از دفاع نهایی، رساله‌ی خود را در جلسه‌ای با حضور استاد راهنما، مشاوران، داوران داخلی و افراد علاقمند، تشریح نماید. رساله‌ی دانشجو پس از اصلاحات احتمالی، آماده‌ی دفاع نهایی خواهد شد.

ماده‌ی ۱۱. ارزیابی رساله (دفاع از رساله)

۱-۱۱. شرایط ارزیابی رساله

دانشجو پس از تدوین رساله، تأیید استاد راهنما و به شرط تأیید کفایت دستاوردهای علمی رساله توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند درخواست دفاع نماید.

۱۱-۱. احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله، مطابق با اهداف طرح پژوهشی و متناسب با موضوع رساله، قبل از دفاع از طریق چاپ یا اخذ پذیرش چاپ حداقل یک مقاله‌ی مستخرج از رساله در مجلات معتبر علمی-پژوهشی داخلی مورد تأیید وزارتین یا حوزه‌ی علمیه یا نشریات معتبر بین‌المللی مورد تأیید وزارتین، براساس آیین‌نامه‌ی ارتقا توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه صورت می‌گیرد. در دستاوردهای علمی منحصراً باید نام «دانشگاه مازندران»، استاد(ان) راهنما، مشاور(ان) و دانشجو ذکر شود و درج نام فرد و یا دانشگاه‌ها و مؤسسات دیگر به عنوان همکار در پژوهش فقط در موارد ذیل، بلامانع است:

۱) نام دانشگاه، مؤسسه و فرد/ افراد به عنوان همکار از ابتدا با دلایل توجیهی در پیشنهاد درج شده باشد و در شورای تحصیلات تکمیلی گروه و کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه به تصویب رسیده باشد.

۲) چنانچه استاد(ان) راهنما، مشاور(ان) و دانشجو در فرایند پژوهش رساله بدین نتیجه رسیده باشند که بدون همکاری دانشگاه، مؤسسه و فرد/ افراد دیگر به عنوان همکار، رساله به فرجام و نتایج مطلوب نخواهد رسید، قبل از نگارش، چاپ یا اخذ پذیرش چاپ مقاله با درج نام همکاران جدید، باید درخواست خود را با دلایل توجیهی به عنوان اصلاح یا مکمل پیشنهاد، به مدیر گروه آموزشی تحویل دهند تا به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه برسد.

۳) اگر استاد راهنما در فرایند پژوهش رساله، تأیید نماید که لازم است دانشجو به فرصت مطالعاتی داخل یا خارج از کشور برود و با همکاری دانشگاه، مؤسسه و فرد/ افراد دیگر به عنوان همکار، مراحل پژوهش رساله را کامل نماید، قبل از اعزام به فرصت و نگارش، چاپ یا اخذ پذیرش چاپ مقاله با درج نام همکاران جدید، باید درخواست خود را با دلایل توجیهی به عنوان اصلاح یا مکمل پیشنهاد، به مدیر گروه آموزشی تحویل دهد تا به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه برسد.

تبصره‌ی ۱: مرجع تشخیص مستخرج بودن مقاله از رساله، شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی است.

تبصره‌ی ۲: در صورتی که استاد راهنما کفایت دستاوردهای علمی رساله‌ای را بیش از یک مقاله تشخیص دهد، چاپ یا اخذ پذیرش بیش از یک مقاله، فقط در فرصت مجاز تحصیلی امکان‌پذیر است و در غیر این صورت، دانشجو مجاز به دفاع از رساله است.

۱۱-۲. ضمن مجاز بودن مفاد «بند ۱۱-۱-۱»، نویسنده‌ی مسؤول در مقالات مستخرج از رساله الزاماً باید استاد(ان) راهنما یا دانشجو باشد و درج نام و نام خانوادگی استاد راهنما و دانشجو، به همراه نام صحیح دانشگاه مازندران یا (University of Mazandaran) و پست الکترونیکی دانشگاه مازندران الزامی است؛ در غیر این صورت، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نمی‌شود.

۱۱-۳. در شرایط خاص با تأیید هیأت داوران و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تولید دانش فنی، ثبت اختراع، اکتشاف و نوآوری تأیید شده توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران یا سازمان‌های معتبر خارجی و آثار بدیع هنری، کتاب تألیفی و تصنیفی می‌توانند جایگزین چاپ مقاله شوند. بدیهی است صدور مجوز دفاع، منوط به تأیید مفاد این بند توسط هیأت داوران و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

۱۱-۴. تحصیلات تکمیلی دانشگاه بعد از احراز کفایت دستاوردهای علمی (موضوع بندهای ۱۱-۱ و ۱۱-۳ این ماده) مجوز دفاع از رساله را صادر می‌کند.

۱۱-۵. ترکیب هیأت داوران به شرح زیر است:

الف) استاد(ان) راهنما.

ب) استاد(ان) مشاور.

پ) دو نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه در رشته‌ی مربوط به عنوان داوران داخلی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه؛ که لازم است یکی از آن‌ها دارای مرتبه‌ی دانشیار یا بالاتر و دیگری استادیار یا بالاتر باشد و در صورت نبود دانشیار در گروه، انتخاب داور با مرتبه‌ی استادیاری بلامانع است. داوران یادشده باید حداقل سه سال سابقه‌ی تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره‌ی دکتری داشته و متخصص و صاحب‌نظر در زمینه‌ی رساله‌ی دانشجوی باشند.

ت) یک داور خارج از دانشگاه با عنوان عضو هیأت علمی، با اولویت دانشیار و بالاتر، که باید متخصص و صاحب‌نظر در زمینه‌ی رساله‌ی دانشجوی باشد، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

تبصره: در صورت عدم امکان حضور داور خارج از دانشگاه در جلسه‌ی دفاع، جلسه می‌تواند با تشخیص و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و تأیید معاونت آموزشی یا تحصیلات تکمیلی دانشگاه به صورت ویدئوکنفرانس برگزار شود.

ث) نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه با مرتبه استادیاری و بالاتر.

۱۱-۶. درخواست صدور مجوز دفاع از رساله توسط دانشجوی پس از تأیید استاد راهنما، باید یک ماه قبل از تاریخ دفاع صورت‌پذیرد و بعد از تأیید گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع به تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده‌باشد. ضمناً رساله حداقل یک ماه قبل از دفاع باید در اختیار هیأت داوران قرارگیرد.

۱۱-۱-۷. جلسه‌ی دفاع با حضور استاد راهنمای اوّل، هیأت داوران و نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.

۱۱-۱-۸. تأیید کتبی داور خارجی و یک داور داخلی مبنی بر قابل قبول بودن رساله برای صدور مجوز دفاع، الزامی است و مدیر گروه آموزشی، مسؤولیت انجام امور مربوط بدان را بر عهده دارد.

۱۱-۱-۹. در صورت غیبت استاد راهنمای دوم یا استادان مشاور در جلسه‌ی دفاع به ترتیب، چهل و سی درصد از حق الزحمه کسر می‌گردد.

۱۱-۱-۱۰. ریاست جلسه‌ی دفاع، نظارت بر حسن اجرا، رعایت ماده‌های این شیوه‌نامه و مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در رابطه با دفاع، بر عهده‌ی نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه بدون حق رأی است.

۱۱-۱-۱۱. دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از رساله‌ی خود را ارائه و از آن دفاع کند.

۱۱-۱-۱۲. حداقل زمان لازم بین تصویب پیشنهاد (طرح پژوهشی رساله) در دانشکده و دفاع از رساله با رعایت ماده‌ی سه، یک سال است.

تبصره: احراز تحقق یک سال، منوط به انتخاب رساله در دو نیمسال تحصیلی و دفاع از آن در پایان نیمسال دوم است.

۱۱-۲. کیفیت ارزیابی رساله

ارزیابی رساله براساس کیفیت علمی و پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه‌ی نگارش انجام می‌شود.

۱۱-۲-۱. رساله‌ی کلیه‌ی رشته‌های تحصیلی باید به زبان رسمی ایران، یعنی «زبان فارسی» نگارش و دفاع شود. علاوه براین، دانشجویان علاقه‌مند می‌توانند رساله‌ی خود را به زبان انگلیسی بنویسند.

۱۱-۲-۲. رساله‌ی کلیه‌ی رشته‌های زبان‌های خارجی، مانند زبان و ادبیات انگلیسی، زبان روسی، زبان و ادبیات عربی باید به همان زبان رشته‌ی تحصیلی نگارش یابد اما دفاع از آن به زبان فارسی در صورت صلاح دید گروه، بلامانع است.

تبصره: دانشجویان خارجی مجاز به نگارش رساله به زبان انگلیسی هستند و نگارش چکیده‌ی بلند به فارسی، الزامی است.

۱۱-۲-۳. در پایان جلسه‌ی دفاع، اعضای هیأت داوران، ارزیابی رساله‌ی دانشجو را بر اساس «سطوح ارزیابی رساله» تعیین می‌نمایند. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبولی رساله، رأی موافق حداقل سه عضو از اعضای هیأت داوران است. «سطوح ارزیابی رساله» عبارتند از: الف) قبول: ۱. عالی ۲. خیلی خوب ۳. خوب؛ ب) مردود.

سطح بندی بر اساس نمره‌گذاری زیر انجام می‌گیرد:

۱) عالی (۲۰-۱۹)

۲) خیلی خوب (۱۸/۹۹-۱۸)

۳) خوب (۱۷/۹۹-۱۶)

ب) مردود (کمتر از ۱۶)

نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه سطح ارزیابی را ثبت و تأیید می‌نماید و این نتیجه در کارنامه‌ی دانشجو درج می‌گردد.

۱۱-۲-۴. نمره‌ی رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود.

۱۱-۲-۵. نحوه‌ی محاسبه‌ی آرای هیأت داوران: ۱) استاد یا استادان راهنمای مشترک مجموعاً یک رأی؛ ۲) مشاور یا مشاوران مجموعاً یک رأی؛ ۳) هر کدام از داوران یک رأی مستقل. مجموعاً پنج رأی.

۱۱-۲-۶. چنان‌چه رساله‌ی دانشجو «غیرقابل قبول» ارزیابی شود، با تأیید هیأت داوران، حداکثر یک نیمسال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا اصلاحات لازم را در رساله به‌عمل‌آورد و صرفاً برای یک بار دیگر (دو باره) از آن دفاع کند.

۱۱-۲-۷. تشخیص هیأت داوران مبنی بر قبول رساله با هریک از سطوح سه‌گانه‌ی عالی، خیلی خوب و خوب مذکور در بند «۱۱-۲-۳» ماده‌ی «۱۱-۲»، به مفهوم نادیده گرفتن اصلاحات احتمالی لازم در رساله نخواهد بود بلکه بدین مفهوم است که پس از انجام اصلاحات مورد نظر هیأت داوران، نیازی به دفاع مجدد از رساله نیست. در این صورت، دانشجو باید حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از دفاع، رساله‌ی اصلاح‌شده را با تأیید مجدد استاد راهنما، یکی از داوران به انتخاب هیأت داوران و نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه به گروه تحویل دهد.

متعاقباً گروه آموزشی باید ظرف حداکثر یک ماه کلیه‌ی مدارک تکمیل شده‌ی مربوط به دانش‌آموختگی، از جمله رساله‌ی اصلاح‌شده و صورت‌جلسه‌ی دفاع را از طریق معاون آموزشی دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل دهد. در این صورت، تاریخ دانش‌آموختگی همان تاریخ قیدشده در صورت‌جلسه‌ی دفاع خواهد بود.

۱۱-۲-۸. در صورت تأخیر دانشجو در تحویل رساله‌ی اصلاح شده، دانشکده باید ظرف مدت ۱۵ روز موضوع و تصمیم اتخاذشده‌ی خود را به صورت کتبی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید. این تصمیم می‌تواند به یکی از دو صورت ذیل باشد:

الف) دانشجو نیاز به دفاع مجدد دارد و در این صورت باید درخواست مجوز دفاع نیز متعاقباً ارسال شود.

ب) دانشجو نیاز به دفاع مجدد ندارد و مدارک تکمیل شده متعاقباً ارسال خواهد شد.

در هر دو صورت تاریخ دانش‌آموختگی، تاریخ ارسال مدارک لازم از تحصیلات تکمیلی دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود. وقفه‌ی ایجادشده از زمان دفاع اولیه، با رعایت کلیه‌ی ضوابط و در چهارچوب سنوات آیین‌نامه‌ای و قابل اعطا از طرف دانشگاه، جزو سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه و طبق ضوابط و حسب مورد، دانشجو مکلف به پرداخت شهریه‌ی سنوات اضافه خواهد بود.

تبصره‌ی ۱: نسخه‌های نهایی پایان نامه را باید به صورت غیرکاغذی در قالب (CD) به استادان راهنما، مشاور، کتابخانه و سایر مراجع قانونی تحویل دهد.

تبصره‌ی ۲: در صورت درخواست استادان راهنما و مشاور، دانشجو موظف به تحویل نسخه‌های کاغذی به آنان است.

۱۱-۲-۹. هیچ کسر نمره‌ای به‌ازای تمدید سنوات تحصیلی صورت نمی‌پذیرد.

ماده‌ی ۱۲. دانش‌آموختگی

ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه‌ی واحدهای دوره و اکتساب میانگین کلّ حداقل ۱۶ براساس واحدهای گذرانده‌ی آموزشی و موفقیت (کسب درجه‌ی «قبول») در دفاع از رساله (بدون احتساب نمره‌ی پایان‌نامه در میانگین کلّ) است.

تبصره‌ی ۱: تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه‌ی قبولی از رساله است.

تبصره‌ی ۲: مدرک دوره‌ی دکتری با ذکر شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی و نوع پذیرش صادر می‌شود.

ماده‌ی ۱۳. تخلف علمی

چنانچه دانشجو در حین تحصیل، انجام پژوهش و تدوین رساله، مرتکب تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی‌برداری و غیره) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تأیید گردد، از ادامه‌ی تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده‌ی ۱۴. محرومیت از تحصیل

دانشجو در موارد زیر از ادامه‌ی تحصیل محروم خواهد شد:

- (۱) در هریک از نیمسال‌های تحصیلی بدون عذر موجه ثبت نام نکند.
- (۲) میانگین کل نمره‌های درسی گذرانده، کمتر از ۱۶ باشد.
- (۳) صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو ارزیابی جامع.
- (۴) ارزیابی پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی رساله‌ی دکترا دو بار نامطلوب تشخیص داده شود.
- (۵) رساله‌ی دانشجو با رعایت «بند ۱۱-۲-۵» ماده‌ی «۱۱-۲» این شیوه‌نامه، «غیر قابل قبول» ارزیابی شود.
- (۶) مدت مجاز تحصیل با رعایت «ماده‌ی ۳» این شیوه‌نامه به پایان برسد.

۱۴-۱. در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره‌ی دکتری، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهی ریزنمرات درس‌های اخذشده را براساس کارنامه‌ی تحصیلی دانشجو صادر کند و در اختیار وی قرار دهد.

۱۴-۲. دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به کلیه‌ی تعهداتی که سپرده، عمل کند. در هر حال، صدور گواهی ریزنمرات مندرج در بند «۱۴-۱» منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه است.

ماده‌ی ۱۵. سایر موارد

۱۵-۱. تحصیل به صورت تمام وقت: تحصیل دانشجو در دوره‌ی دکتری به صورت حضوری و تمام وقت بوده و دانشجو موظف است در زمان‌هایی که گروه تعیین می‌کند در دانشگاه حضور یابد و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی خود را انجام دهد. تحصیل دانشجویانی که رابطه‌ی استخدامی (رسمی یا پیمانی) با ارگان‌های دولتی یا غیردولتی دارند، منوط به اخذ مرخصی یا مأموریت تحصیلی در تمام طول دوره‌ی تحصیل است.

۱۵-۲. ثبت نام، مرخصی تحصیلی و اتمام سنوات تحصیلی: دانشجو باید تا زمان دانش آموختگی در هر نیمسال ثبت نام کند. عدم ثبت نام دانشجو در موعد مقرر در هر نیمسال تحصیلی به منزله‌ی انصراف از تحصیل خواهد بود. ثبت نام در هر نیمسال با تأیید سیستم (اتوماسیون) آموزشی دانشگاه و در شرایط خاص با تحویل برگه‌ی ثبت نام مورد تأیید گروه به اداره‌ی آموزش دانشکده، اعتبار می‌یابد.

۱۵-۲-۱. دانشجوی پس از موفقیت در ارزیابی جامع و تا زمانی که از رساله‌ی خود دفاع نکرده، موظف به انتخاب واحد رساله در هر نیمسال تحصیلی است.

۱۵-۲-۲. در موارد خاص که دانشجو عذر موّجه داشته باشد، به شرط دارا بودن سنوات تحصیلی، پس از تأیید استاد راهنما، گروه آموزشی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، می‌تواند از حداکثر دو نیمسال مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال با احتساب در سنوات استفاده کند. در این موارد، درخواست مرخصی باید پیش از آغاز ثبت نام به آموزش دانشکده‌ی مربوط ارائه شود. در صورتی که دانشجو سنوات تحصیلی نداشته باشد نیز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز به بررسی خاص بودن وضعیت دانشجو و تصمیم‌گیری در این باره است.

۱۵-۲-۳. درخواست مرخصی تحصیلی در نخستین نیمسال ورود مجاز نیست.

۱۵-۲-۴. دانشجویی که برای استفاده از فرصت مطالعاتی به خارج از کشور سفر کرده و قادر به انتخاب واحد و ارائه‌ی گزارش پیشرفت کار رساله در نیمسال مورد نظر نیست، با تکمیل فرم مربوط متعهد می‌شود که پس از بازگشت و به پایان رساندن دوره‌ی قانونی، حداکثر ظرف یک هفته به آموزش مراجعه و انتخاب واحد کند. معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باید عدم بازگشت به موقع دانشجو از فرصت مطالعاتی را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

۱۵-۳. تغییر رشته و نقل و انتقال (موضوع بند ۵-۱-۱۱) در دوره‌ی دکتری ممنوع است.

۱۵-۴. دانشجو پس از گذراندن ارزیابی جامع و در صورت موافقت استاد راهنمای اوّل، تکمیل فرم‌های مربوط، دارا بودن شرایط وزارت عتف و شرایط اختصاصی دانشگاه می‌تواند در اولویت استفاده از فرصت مطالعاتی قرارگیرد. استفاده از فرصت مطالعاتی تابع «شیوه‌نامه‌ی اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه‌مدّت در داخل و خارج از کشور» سازمان امور دانشجویان وزارت عتف و مصوّبات دانشگاه است.

تبصره: در زمان درخواست دانشجو برای استفاده از فرصت مطالعاتی نباید بیش از سه سال از سنوات تحصیلی وی گذشته باشد.

۱۵-۵. چاپ یا نشر الکترونیکی رساله‌های دکترا بلامانع است؛ اما دانشجو باید کلیه‌ی قوانین و مقررات دانشگاه را در این زمینه رعایت نماید. در غیر این صورت، دانشگاه مختار خواهد بود از طریق مراجع ذیربط نسبت به احقاق حقوق خود اقدام نماید.

مادّهی ۱۶

تفسیر مواد آیین‌نامه‌ی دوره‌ی دکتری بر عهده‌ی معاونت آموزشی وزارت و مسؤولیت حسن اجرای این شیوه‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده‌ی دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده‌ی معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

مادّهی ۱۷

این شیوه‌نامه در یک مقدمه، ۱۷ ماده و ۳۸ تبصره در تاریخ ۹۷/۰۶/۱۹ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسید و در تاریخ ۹۸/۰۵/۱۴ مورد بازنگری قرارگرفت و مطابق آیین‌نامه‌ی دکتری مصوّب جلسه‌ی ۸۸۹، تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صرفاً برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۷-۹۸ و بعد از آن لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می‌شود. اتخاذ تصمیم در خصوص موارد پیش‌بینی نشده در این شیوه‌نامه بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.